GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 44. Brasiovu 23/11 Iuniu **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 22 Iuniu. Astadi se afisiara si aici consemnarile celoru indreptatiti la alegere pentru nóu'a organisatiune in fundulu regiu si reclamarile au locu numai 8 dile. Scimu, cate sute indreptatiti remasera la alegerile precese ignorati in dreptulu loru din causa, ca n'au grabitu cu tóta intetirea a face reclamari. Credeamu, ca asta data vomu fi mai desghiatiati in afaceri de acestea. —

— In 19 ale acesteia se mutá diutre noi prin o mórte grabnica judeciulu Brasiovului in pensiune Fridericu Fabricius in an. 70 alu unei vieti active, din care petrecuse in servitiulu acestui districtu aprópe la 50 ani, castigandu-si stima inaintea concetatianiloru prin tractarea umana cu ai sei. Ceremoni'a inmormentarei se facú in 21 danduse onórea petrecerei de catra elit'a orasiului. —

— Eri diminétia se departá de aici batalionulu reg. de inf. Gondrecourt, fiindu inlocuitu cu regimentulu de inf. ducele Ludoviciu de Bavari'a, si fiindu petrecutu de music'a ambeloru regimente si de mai multi ostasi din regimentele ducele de Bavari'a, din reg. de ulani regele ambeloru Silicie, bateria pedestra, gendarmeri'a si unu numeru mare de cetatiani, si pe la 10 óre sosi 1 batalionu de campania alu nóuei garnisóne. —

Din provincia primimu sciri imbucuratórie despre speranti'a prea intemeiata de unu secerisiu bogatu. —

— Tóte diuariale oficiale mai publica una avisare catra jurisdictiunile din Ardélu, cá pe viitoriu se nu mai adreseze charthiele loru la comisariatu de catu oblu numai catra r. comisariu din Clusiu, fiinduca comisariatulu nu constitue una corporatiune, ci numai unu personalu ajutatoriu comisariului regiu, dara de altmintrenea se tiene de ministeriulu r. ungurescu. — Va se dica, lucus dela non lucendo, cá si uniunea Ardéluloi cu Ungari'a dela abnormitatile, ce le desunescu in fapta si in form'a gubernarii. Cine mai sci, cum si unde ne aflamu cu astfeliu de organisari fara organe corporative. —

— Caus'a congresului rom. cat. dela Bud'a-Pest'a, cu tóte indemnurile superiori, nu afla primitori in provinci'a coordinata gr. cat. a Albei Iuliei si din motivulu, ca credintiosii respectivi se afla vatamati, ca li s'a facutu astfeliu de invitare fara cointielegere preliminaria pe basea autonomiei coordinate si pe calea datinei constitutionale sinodale a ambeloru provincie bisericesci coordinate. —

— Conferinti'a eparchiala a Blasiului inca s'a dechiaratu in perfecta unanimitate in contra participarei la congresulu rom. c. din Bud'a-Pest'a si cerú congresu propriu, care singuru are competinti'a a decide despre relatiunile privitórie la autonomi'a si comuniunea intereseloru intre provinciele bisericesci catolice.

Pana acum s'au dechiaratu 17 protopopiate pentru neparticipare, éra 5 protopopiate in parte pentru participare. Cam asemenea decurge lucrulu si in episcopi'a Lugosiului, ma si in cea a Gherlei; ba vedemu, ca si din episcopi'a sufragana a Oradei mari se dechiara, anumitu si Satumarenii pentru neparticipare.

„Federatiunea" ne aduce in Nr. 62 unu telegramu din Sigetulu Marmatiei, cumca in urm'a unei presiuni romanii opidani de acolo ar fi amenintiatu cu trecere. Presiunea póte se fia din partea rutenilor, si lesiunea convingerei si a consciintiei de sene si de dreptulu autonomu alu provinciei sale bisericesci -si cauta scaparea si la amenintiari, fiinduca actiunea neindreptatita nu póte produce de catu reactiune. — Lasamu se urmeze mai la vale representatiunea Naseudeniloru, pentrucá se le cunóscemu conscienti'a de sene:

Representatiunea

indreptata de conferinti'a greco-catoliciloru din vicariatulu Rocnei tienuta in 7 Iuniu 1869 in caus'a participarei la congresulu pregatitoriu alu romano-catoliciloru dela Bud'a-Pest'a catra m. v. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a si Exc. Sa metropolitulu gr. cat. de Alb'a Iulia.

Multu venerabile ordinariatu alu diecesei gr. cat. de Gherl'a!

Noi subscrisii preuti si mireni gr. catolici ali vicariatului Rocnei, adunati in 7 Iuniu 1869 in opidulu Naseudu prin cercularilu vicariale din 27 Maiu 1869 Nr. 162, in urm'a gratiosului cercularin din 22 Maiu 1869 1287/721 indreptatu catra clerulu si poporulu greco-catolicu alu diecesei de Gherl'a de multu venerabilele ordinariatu diecesanu, la provocarea directa a principelui primate si archi-episcopu r. c. dela Strigoniu si a prea ilustrelui coru alu episcopiloru r. c., in caus'a asia numitei autonomie bisericesci romano-catolice din Ungari'a si Transilvani'a, — salutamu cu multa bucuria si placere acelu zelu fierbente apostolicu si pastorescu, care lu desfasiura prea ilustrii prelati romano-catolici pentru benele si celu materiale alu bisericei rom. cat. din Ungari'a si Transilvani'a, vrendu prin unu atare pasu a legá mai strinsu de interesulu clerului si mai alesu alu poporului rom. cat. din Ungari'a si Transilvani'a siesi credentiosu causele bunuriloru bisericesci, pieloru fundatiuni, educatiunei publice si scóleloru respective amenintiate si in timpurile presenti din mai multe parti; — de care zelu este, si cauta se fia amesuratu chiamarei sale, insufletitu si clerulu si poporulu nostru gr. cat. din provinci'a bisericésca gr. cat. de Alb'a Iulia; — nici ca ne potemu retiené de a nu ne exprime gratitudenea nóstra pentru bunavolienti'a si amiciti'a fratiésca, carea ni o aratara ilustrele coru alu archi-episcopiloru si episcopiloru rom. cat. din Ungari'a si Transilvani'a, intendiendune drépt'a fratiésca prin provocarea-ne de a luá si noi parte la acelu congresu preparatoriu bisericescu dela Bud'a-Pest'a.

De parte e dela noi idea de a refusá acea mana amicabile fratiesce intensa catra noi, ci din contra noi cá fili credentiosi ali unicei bisericesce a Domnului si salvatoriului nostru Isusu Christosu latite preste totu rotogolulu pamentului, suntemu totudeun'a si obligati si parati de a sustiené si profesá cu tóta tari'a spiritului prin ajutoriulu divinu unitatea cu capulu santei bisericesi si credentiosii ei celi adeverati, prin urmare si cu prea ilustr. coru alu archi-episcopiloru si episcopiloru r. c. din Ungari'a si Transilvani'a atatu in credenti'a, catu si in constitutiunea fundamentale nici candu stramutabile, data de salvatoriulu lumei santei sale bisericesi, si acceptate si de stramosii nostri cu ocasiunea santei uniri cu bisericia Romei, pentru cari suntemu totudeun'a parati a tiené lupt'a uniti si cu acelu ven. coru episcopescu, cá si cu tóta lumea catolica.

Cá fili ase credentiosi ali bisericei catolice de ritulu orientale, pre lunga unitatea credentiei si constitutiunei fundamentali a bisericei lui Christosu, avemu totu de una data sant'a detoria de a conserbá si oserbá nestirbata disciplin'a bisericésca or. acceptata si de santulu sciunu apostolicu alu Romei, si nóue impusa atatu de stramosii nostri cu ocasiunea santei uniri catu si prin diverse constitutiuni apostolice ale diveriloru pontifici romani, prea ilustri, din timpurile mai de inainte pana la gloriosulu regnante santu parente Piu alu IX., prin cari aceli capi si pastori alesi ali santei bisericie a lui Christosu oprira strinsu de a nu se face nici una schimbare in ritulu si disciplin'a orientala a bisericei unite fara scirea si involirea expresa a santului sciunu apostolicu, in urm'a caror'a nimenea, fia archi-pastoriu ori pastoriu séu ori cine altulu nu póte, ma in conscienti'a sufletului nici ca i e liertatu pre vreuna alta cale de a face ceva schimbare.

Administrarea si regularea administrarei bunuriloru bisericesci, a fundatiuniloru pie, causeloru scolastice confesionali si educatiunei junimei respective inca se tienu de sfer'a disciplinei bisericesci, care dupa cum scimu noi, e una data regulata chiaru si prin canónele bisericesci rom. cat. si diversele constitutiuni apost., in poterea caror'a atatu administrarea bunuriloru bisericesci, pieloru fundatiuni, catu si a educatiunei junimei mai alesu religiése e incredentiata fiacarei diecesi si resp. provincie bisericesci, care determinatiune e, ce e dreptu, variabile, dupa diversitatea necesitatiloru timpului, inse numai prin consensulu expresu alu sciunului apostolicu.

Congresulu preparatoriu alu romano-catoliciloru din Ungari'a si Transilvani'a se vede a avé de scopu de a stabilí unu modru nou, póte mai corespundatoriu recerintieloru presenti, in administrarea obiecteloru susu-atense.

Noi nu ne sentimu competenti, nici ca volimu a descende la una examinare mai de aprópe, ca óre si incatu acelu congresu in natur'a compunerei sale corespunde prescripteloru bisericesci, atat'a inse cunóscemu si noi: ca acolo nu numai ca nu va fi vorba despre dogme, ci ca despre atari obiecte, nici ca póte fi, ca-ce cu totulu altulu e loculu competente in atari afaceri; — scimu mai incolo si acesa, ca acelu congresu e mai multu una institutiune bisericésca, nóua, privata, cu caracteru cu totulu particulariu referitoriu deadreptulu singuru la romano-catolicii din Ungari'a si Transilvani'a.

Constitutiunea fundamentale a bisericei celei adeverate a lui Christosu e de una atare natura singulare, incatu pre lunga unitatea, necesaria ei precum ori si carei societati adeverate si ordinate, póte se subsiste, si si subsiste si autonomi'a trasa intre marginele cuvenite ale diverseloru provincie bisericesci, cari suntu totu atatea membre diverse ale aceluiasi corpu unicu bisericescu, ce totu de un'a s'a practisatu si se practiséza in beseric'a catolica.

Una atare autonomia se rededе si provinciei nóstre bisericesci gr. c. din Transilvani'a si Ungari'a cu ocasiunea restaurarei metropoliei gr. c. de Alb'a Iulia prin s. sciunu apostolicu, care autonomia fu incuvenientiata atata de inaltele regime de mai inainte, catu si de celu presente alu Maiestatei Sale ces. si reg. apost., prin care provinci'a nóstra bisericésca deveni unu corpu in sene mai strinsu legatu si independente dela jurisdictiunea ori carui altu presule bisericescu din alta provincia bisericésca, afara de s. sciunu apostolicu.

Administrarea bunuriloru bisericesci, fundatiuniloru pie, a causei scolastice confesionali si educatiunei mai alesu religiése respective se tiene tocma de sfer'a autonomiei provinciei nóstre bisericesci gr. cat., care dreptu nu i se póte denegá fara calcarea acelei autonomie.

Dreptu e, ca mai multe diecesi din provinci'a

nóstra besericésca gr. c. de Alb'a Iulia participa mai multe beneficia din fundulu asia numitu relegiunariu si alu instructiunei, — si din astu punctu de vedere, se vede a fi opu de a participá si provinci'a nóstra besericésca la susu atensulu congresu r. c. dela Bud'a-Pest'a; inse acést'a participare inca nu se póte si nu e liertatu de a se face decatu amesuratu naturei autonóme a provinciei nóstre besericesci gr. cat. de Alb'a Iulia. Afara de aceea diecesele nóstre gr. c. singuratece, si prin densele intrég'a nostra provincia besericésca are fondurile sale proprie diecesane intemeliate din venituri cu totulu siesi proprie, a carora administrare si regulare nu póte se cadia sub jurisdictiunea altor'a, de catu a dieceseloru si respective provinciei nóstre besericesci.

Din este motive, noi subscrisii cá fii credentiosi si adicti besericei, nu potemu se pasimu la desbaterea obiecteloru susu-aduse pre alta cale decatu, care ne o arata provinci'a nóstra besericésca autonóma, ale carei drepturi ale sustiené nevatamate ne este santa datoria impusa si de s. scaunu apostolicu.

Deci noi neadlandu subscrisu nici unu episcopu gr. c. din provinci'a nóstra besericésca in circulariulu inaltu alu Em. Sale princ. primate si a.-eppu dela Strigoniu si alu prea ilustr. episcopi r. c. data in serbatori'a SS. Filipu si Iacobu, ad. in 1-a Maiu a. c., si temendune ca una atare invitatiune s'a facutu cu ignorarea metropolitului nostru si altorarea autonomiei besericei nóstre gr. c., ne semtimu oblegati in conscienti'a sufletului nostru a protestá solemne inaintea lui Dumnedieu, s. scaunu apostolicu, inaltiatului tronu alu Maiestatei Sale cos. si regapost. si escelsului seu regimu, cá nimenea din provinci'a nóstra besericésca gr. cat. de Alb'a Iulia, fia acel'a ori si cine si de ori si ce conditiune, se cutedia de sene a descende in pertractarea obiecteloru susu-atense de noi inainte de a fi constatatu legalmente despre consensulu comunu alu intregei nóstre provincie besericesci; ce cá se se póta efeptui, *rogamu si pretendemu totudéun'a* data dela Exc. Sa prea ilustr. nostru metropolitu gr. cat. de Alb'a Iulia, si dela celi alalti prea ilustr. nostri episcopi gr. cat., in poterea dreptului autonomicu alu provinciei nóstre besericesci, si in poterea canóneloru besericesci atatu orientali catu si occidentali, cá din tóte respoterile se conlucre spre a convocá catu mai jute pre basea datinei nóstre vechie unu sinodu ori congresu besericescu provinciale gr. cat., in care pre lunga alte multe obiecte, cari ar' fi de a se pertractá si stabilí una data, si propune conciliului ecumenicu, ce se va celebrá in scurtu la Rom'a si s. scaunu apost. spre confirmare, cá asia introducunduse in provinci'a nóstra besericésca una uniformitate in cele disciplinarie se nu mai póta fiacare lucrá dupa capulu seu, unulu intr'unu tipu, altulu in altu tipu, — si pre lunga regularea autonoma a administrarei fondurilor diecesane proprie si a causei scolastice, se se pertracteze si obiectulu susu-adusu: óre, incatu si in ce modru ar' fi de a luá parte si provinci'a nóstra besericésca gr. c., de Alb'a Iulia la mentionatulu congresu catolicu dela Bud'a-Pest'a?

Ori si ce alta cale in obiectulu susu-adusu noi o vomu considerá, si o consideramu pre totu dreptulu, de una ignorare injusta a metropolitului nostru, de una calcare injuriósa a autonomiei nóstre besericesci restaurate prin s. scaunu apost, — si ne dóre pana la sufletu, ca m. v. ordinariatu gr. cat. de Gherl'a a urmatu in obiectulu adusu una atare procedura, primindu ordinatiuni in modu vatematoriu de autonomi'a provinciei nóstre besericesci gr. c. de Alb'a Iulia, si totudeodata dechiaramu, ca de alta data nici ca vomu primi astfeliu de ordinatiuni, ci le vomu lasá nepertractate.

Scimu noi, ca drepturile unui metropolitu in timpurile de facia suntu cu multu mai pucine cá mai inainte, trecundu acelea 'ndesvetudine, atat'a dreptu inse de a poté convocá sinodu provinciale in cause disciplinarie de tóta sfer'a provinciei besericesci, si inca nemarcate mai de aprópe prin legile besericesci, nu i se póte denegá prin nici unu dreptu, precum nu se denega nici altoru presuli catolici, cari intre anii mai alesu 1850—63 celebrara diverse sinóde diecesane si provinciali in diverse parti ale pamentului; — ci din contra acelesi canóne atatu orientali catu si occidentali, cari inca au valóre deplinu obligatória chiaru, pretendu celebrarea desa a sinódeloru diecesane si provinciali, precum liusioru se póte convinge veri si cine aruncandu unu picu ochii in corpulu dreptului besericescu orientale si occidentale.

Tóte cele pana aici enumerate cu atatu mai vertosu ne semtimu indetorati ale pretende, ca-ce la din contra pre langa confusiunea cea babilonica, care s'ar poté nasce, unii din provinci'a nóstra besericésca de Alb'a Iulia tramitiendu, ér' altii retragunduse dela atensulu congresu, — si daun'a, care s'ar causá prin una atare confusiune intregei cause comuni, — pre langa mai marea confirmare a multor'a in acea opiniune, cá si candu noi gr. catolicii amu fi trasi si impinsi numai dupa interesulu altor'a, — totudeodata ni s'ar vatamá autonomi'a provinciei nóstre besericesci, si prin acést'a numai s'ar instrainá dela sentulu mamei besericé multi din filii ei pana acum credentiosi, — ma dupa una seriósa considerare si examinare a impregiurariloru, cu dorere cauta se marturisimu, ca liusioru, prea liusioru s'ar poté templá, cá pastorii nostri, la una procedura contraria celei susu-pretense de noi, se remana chiaru fara credentiosi, fara turma; ér' respunsabilitatea astoru efecte noi nu volimu a o luá asupra nóstra, ci va jacé pre umerii si sufletulu acelor'a, cari dupa obligatiunile proprie si pusetiunea loru aveau, si au detoria de a impedecá atari consecentie. — Spre lamurirea acestui asertu fia-ne liertatu a aduce numai acelea impregiurare trista, ca in anii mai alesu din urma nu numai ca nu se intórse la unire — dupa scirea nóstra — nici una parochia orientale, ci din contra din cele unite trecura de ajunsu la neunire.

Totudeodata ne preservamu, cá nu cumva cinева neintielegundu bine intentiunea nóstra desvoltata in acestu pasu, séu reu interpretandu-o, se-si lié ocasiune de a ne aduce la indoiéla credenti'a nóstra si adesiunea, care o pastramu in animele nóstre catra sant'a mama beseric'a lui Christosu.

Cu acestea, departe fiindu dela noi ori si ce semtiu de ostilitate séu neamicitia, ci numai cunoscundune si pretiundune dreptulu, care ne compete in tóta poterea cuventului, dupa lege, care alu sustiené in vigóre este strins'a oblegatiune a tuturoru fililoru credintiosi din provinci'a nóstra besericésca gr. c. de Alb'a Iulia, si rogandune si pretendiendu cu tóta tari'a cuventului in faci'a lui Dumnedieu celui prea santu si dreptu dela prea ilustrii nostri presuli, cá amesuratu legiloru besericesci atatu orientali catu si occidentali, in poterea santei detórie, care o luara cá pastori pre umerii sei, se ne sustienea si apere cu ori si ce sacrificia dreptulu nostru autonomicu de provincia besericésca, si se duca in deplinire cu tóta acuratet'a dorirea si just'a nóstra rogare si pretensiune pentru interesulu santei uniri si alu santei beserice, perseverandu firmi cá pétr'a in parerea nóstra, pleni de sperare, suntemu

Ali multu venerabilelui Ordinariatu gr. cat. de Gherl'a.

Din adunarea preotiloru si a mireniloru tienuta in Nasendu in 7 Iuniu 1869.

Credentiosi in Christosu fili

Gregoriu Moisilu m/p.,
vicariu foraneu si presied. conferintiei.

Dr. Ioane M. Lazaru m/p.,
notariu.

Gabriele Verticu m/p.,
notariu.

Onorata Redactiune!

Dupa ce prin legile tierei s'a pronunciatu egal'a indreptatire a tuturoru confesiuniloru relegióse, si in diet'a trecuta s'a inarticulatu si metropoli'a romana gr. or.; éra acést'a in puterea autonomiei sale a pasitu cu energia recerute pentru organisatiunea sa interna dupa canóne, usulu si datinele in beser. or. pastrate: asia si beser. rom. cat. din Ungari'a, si cu deosebire provinci'a besericésca a romaniloru de rit. or. catolici la an. 1854 cu numele si dreptulu celu anticu alu metropoliei de Alb'a Iulia restabilita, care pana aici s'au bucuratu de protectiunea statului, prin egal'a indreptatire a tuturoru confesiuniloru suntu dela legile tierei naturalminte indatorate asi eluptá siesi organisatiune din laintru, spiritului canóneloru, a usului si a datineloru, precum si a esigentiiloru presenti ale timpului deplina corespundietóre, prin care se-si póta sustiené si pastrá si densele pe venitoriu autonomi'a sa, cá una elenodiu sacru, intru totu cuprinsulu ei nevatamatu.

Ce se tiene de rom. catolicii din Ungari'a, nu e nici o indoiéla, cumca, dupa ce acestia facu maiestatea absoluta a locuitoriloru regatului, prin educatorii sei besericesci si civili din cei mai eminenti si mai esperti barbati constatatori, voru eluptá cea mai stralucita organisatiune autonomica besericésca pentru sene, carea va puté servi de modelu celoru ce pre acést'a cale voru se-si sustiena independenti'a sa besericésca.

Óre inse romanii de rit. or. catolici ai provinciei besericesci metropolitane de Alb'a Iulia in cas'a acést'a fórte momentósa, dela care aterna independenti'a sa besericésca, ce directiune voru luá, timpulu va aratá, eu inse in midiloculu acestoru pregatiri seriése, cari de tóte partile se intreprindu, in momentulu de facia, amu socotitu a face unu servitiu placutu, déca prin acést'a voiu strapune pentru usu publicu Bulla Pficia din an. 1854 22 Fe. prin carea s'a restauratu scaunulu metropolitanu de Alb'a Iulia, de pe transumtulu origin. din Blasiu cu tóta fidelitatea descrisa.

Din acést'a Bulla se cunósce, ca Pr. SS. pontificele romanu Piu IX., cu auctoritatea sa apostolica numai atunci a decretatu de independente a-cést'a provinc. besericésca, dupace mai antaiu primatele a.-eppu din Strigoniu cu convoirea tuturoru eppiloru rom. si gr. cat. din Ungari'a si Transilvani'a in siedinti'a coadunati, libere a resemnatu de dreptulu seu ce a avutu preste a.-dieces. Fagarasiului, si preste diec. Urbei mari si partile dismembrate dela diec. Muncaciului; si dupa ce Maiestatea Sa r. apostolica in contielegere cu guberniile respectiveloru tieri a determinatu si asecuratu dotatiunea demnitatiloru besericesci recerate in acést'a provincia, si a cerutu intarirea ei dela scaunulu patriarchale din Rom'a.

Nimo dara, care cu atentiune va percurge acést'a Bulla, póte avé nici cea mai mica indoiéla, cumca provinci'a romanésca de rit. or. cat. unita n'ar avé destulu de asigurata pentru tóte timpurile independinti'a sa besericésca.

Dar' si altcum de s'ar percurge tóte protocolele luate in privinti'a acésta de comisiunile esmise „ad hoc", nicairi nu se afla vreo usia reservata de vreo suprematia besericésca asupra prov. romanesci preatinse, pentru scaunulu primatiale din Strigoniu, ci numai acea de reverentia, cu carea este datoru totu binesemtitoriulu catra colegii sei.

Binevoésca dara on. Redactiune a se folosí dupa placu de acést'a a mea nisuintia, si din Bulla a publica acelea pasage mai interesante, cari exprima din destulu independenti'a beser. romane de rit. or. cat.

S'ar face lumina in publicu, déca tóte protocólele si scrisorile, cari au tractatu despre acest obiectu momentosu s'ar tipari, ca-ci acelea demostra, cu cata bunavointia, intieleptiune si tacta restauratu metropoli'a de Alb'a Iulia.

Amu fostu mai tramisu si in 19 l. t. un conspectu generalu despre starea fondurilor rom. gr. a Lugosiului. — Eu nu sciu — in defectulu unui organu beseric. unde! in „Gazet'a Transilvaniei" séu in „Fói'a Transilvania" ar' puté avé locu, ambele Redactiuni se aiba bunatate a determiná si pentru acel'a si pentru acestu articulu, cum va afla mai cu scopu si mai de folosu*). Cu acestea remanu s. c. l.

Alu On. Redactiuni
Stefanu Moldovanu m/p.,
prepositu.

*) Fóiei literarie „Transilvani'a" ii este interdisu prin statutele asociatiunei transilvane a se ocupa de cestiuni relegióse si politice din timpulu

presentu; nu'i este interdisu a publica acte si documente, din trecutu, care au intratu in dominiulu istoriei, si prin urmare nu se mai potu scuti de critic'a istorica. Intr'accea „Transilvani'a“ in timpulu de facia este ocupata cu unu altu periodu mai vechiu alu istoriei nóstre, dela carele trebuie se incépa oricine voiesce in adeveru, si seriosu a judeca despre starea si pusetiunea nóstra de astadi. Bulla din 22 Febr. 1854, pe care ati binevoitu a mi o comunica in limb'a originale latinésca, cuprinde mai dóua cóle scrise desu, care ar' trebui se se traduca neaparatu in romanesce, pentrucá se póta fi pricéputa de toti lectorii unei foi politice, precum este acésta. Inse asia, asemenea documente interesézа numai pre corelegionarii respectivi; de accea noi amu fi de parere, cá atatu acea bula, catu si tóte protocólele si actele respective, cate se reducu la restaurarea metropoliei de Alb'a Iulia se se publice catu mai curendu in una carte, in limb'a originale si in traductiune, cu spese luate din vreunu fondu alu clerului respectivu si apoi exemplarielé se se impartia gratis pre la toti preotii, pentrucá se-si castige informatiune buna, se fia in cunoscintia de causa, éra nu se órbece pre intunerecu, ci fiacare preotu si chiaru mirénu se scia da respunsu sanetosu la toti acelia, cari sub pretestu, ca una parte a natiunei romanesci s'a unitu cu Rom'a in cele patru puncte, au obraznici'a de a pretende, cá romanii uniti se-si schimbe ritulu, se-si uite de institutiunile loru **democratice**, care in primii secoli au fostu osebite chiaru si in eclesi'a apusésna cu mare zelu, precum se adevezéra deplinu pre tóta pagin'a istorici eclesiastice pe unu restempu mai bine de una mie ani, séu ce e mai multu, cá clerulu loru se se degrade pe sene la conditiunea de sierbu codardu alu altui cleru de altu ritu si de alta nationalitate.

Este prea adeveratu, ca atatu cativa papi de mai nainte, catu si pap'a de acum in bul'a susu citata opresce strinsu, cá greco-catolicii nici decum se nu se amestece nici in ritu, nici in ierarchi'a bisericésca cu romano-catolicii apusesni, totudata elu lauda ritulu resaritén'u si pre aceia, cari ilu tienu*), éra ierarchi'a greco-catolica o subtrage cu totulu de sub jurisdictiunea primatelui din Ungari'a, sub care cadiuse numai prin vicleni'a jesuitiloru lui Kollonits, éra nu de dreptu, nici din voinți'a clerului romanescu unitu, éra in cei 25 ani d'antaiu ai regimului Mariei Terésiei si de atunci incóce in cateva restempuri acea jurisdictiune anticanonica, prevaricata in bisericʼa greco-catolica, cá si cea serbésca, in a romaniloru greco-resariteni, se prefacé in despotismu**), pana candu prin restaurarea metropoliei in 1854 ei dete in capu insusi imperatulu Francisc Iosifu I., la care pap'a Pius IX. se provóca in bul'a sa, dicendu curatu, cá imperatulu a voitu, cá bisericʼa si ierarchi'a romaniloru greco-catolici se fia subtrasa cu totulu dela jurisdictiunea catoliciloru de ritulu apusénu, incatu acestia si episcopii, metropolitii si primatele loru se nu se mai amestece nici decum in afacerile bisericei greco-resaritene unite.

Apoi dara ce voiescu aceia, cari indemna pe clerulu si pe mirenii de legea res. greco-catolica, cá se iè parte la congresele si sinódele romano-catolice? Aceia voiescu óre astadi ceea ce au voitu totudéun'a: umilirea romaniloru uniti, degradarea clerului unitu la stare de sierbitori, schimbarea ritului, desfiintiarea ierarchiei romanesci greco-catolice, desnationalisare? — Ei se folosescu de nesciinti'a unora, de lefile altora, si de veninulu absolutisticu, pe care apuca a'lu suge una parte a generatiunei june dela 1855 incóce in institute straine si asia isi batu jocu de poporu si de tóta intielegenti'a lui. Si ei ticalosii nu vedu consecintiele imediate ale acestei procedure órbe? Nu va trece unu patrariu de seculu si cutezarea acestora va fi pedepsita prin evenimente in modulu celu mai stralucitu si spre deplin'a satisfactiune a unei ierarchie insultate si a unui cleru atatu de umilitu. —

Traducatoriulu bulei papale.

*) Sacros ritus orientalis ecclesiae, qui et commendarentur vetustate, et orthodoxae fidei congruerent, non modo non improbarunt, verum etiam in summo pretio habuerunt et ab omnibus, qui illos sequuntur, religiose adeo servandos putarunt, ut ad alios transire ritus .... nemini licere constituerint etc. etc.

**) Vedi corespondintii'a episcopului Inocentiu Clainu din exiliulu seu portata cu protopopulu Balomiri, care apoi a trecutu in Muntenii'a si de acolo a calatoritu la St. Petruburgu; vedi inse acele oficiali dintre 1741—1760 pastrate in archivele guberniali si in ale cancelariei de curte, pentrucá se te informedi bine despre acele prevaricatiuni tiranice. —

Cuventulu dep. Ioane Cucu

tienutu in siedinti'a din 4 Iuniu a camerei deputatiloru (in caus'a nationale si a Transilvanici.)

Onor. camera! A redicá cuventulu in favórea emendamentului (nationalu (dupa cele dise de on. deputatu alu cetatii interne din Pest'a, credu a fi unu lucru aprópe ingratu, fiinduca in urm'a cuventarei lui sórtea emendamentului este decisa; amu inse unele oserbari, care din respectulu intentiunei mele patriotice si pentru remarcarea scopului partitului meu, credu, ca trebuie se le amintescu.

Si anume, bine meritatulu deputatu alu cetatii interne din Pest'a a bine voitu a dice, ca nationalitatiloru nu li este inchisa calea de a propasi cu unu proiectu de lege, de cumva nu suntu indestulite cu legea creata pentru egal'a indreptatire a nationalitatiloru. — Acést'a este asia intru adevaru, si la timpulu seu nu ni vomu pregetá a face acést'a; pentru ce inse corpulu legislativu se nu póta insemna acésta intentiune a sa si in respunsulu ce se va da la cuventulu de tronu? eu nici decum n'o potu precepe (sgomotu).

De cumva reprivescu asupra discusiuniloru decurse tocmai cu ocasiunea crearii legei costitunate, mi se representa viu in memoria cuvintele binemeritatului deputatu alu cetatii interne din Pest'a, prin care, recumendandu a se primi proiectulu respectivu, a disu, ca nu considera proiectulu acel'a de atare, care se corespunda tuturoru cerintieloru juste si moderne; deci déca creatorii insi-si fura convinsi inainte despre defectuositatea aceleia, urmeza de sene, ca deterinti'a corpului legislativu remasa din trecutu, este a midiloci suplenirea defectuósa, si noi suntemu aici pentru cá se provocamu atentiunea on. camere asupra acestei detorintie.

Déca scrutezu dupa caus'a neincrederei, co intempina nationalitatile in tóte partile patriei, si mai alesu déca vedu pucinulu respectu ce se révérsa din amintit'a lege de nationalitate asupra drepturiloru nationalitatiloru: sum aplecatu a atribui neincrederei remase intre noi din trecutu defectele legei aceleia, amu experiatu inse, cumca pucini aflá interesu intru a scrutá, ca este óre justa séu ba acésta neincredere?

Epoc'a pretensiuniloru si a recerintieloru nationali este chiaru acum, si aceste suntu chiaru atatu de moderne si juste adi, precum fura canduva juste si moderne pretensiunile relegionarie.

Amu auditu de multe ori in societati private, ba si in camer'a acést'a intre discursurile intretienute cu colegii mei deputati, a se accentuá libertatea individiloru cá atari ai nationalitatiloru, care libertate la noi nu este restrinsa; eu inse nu consideru acésta libertate individuala de suficiente pentru indestulirea pretensiuniloru nationalitatiloru, si mi o intipuescu chiaru asia, cá si candu cineva ar' pretinde, ca in tiér'a acést'a numai individi protestanti, catolici séu israeliti potu se existe, si nici decatu confesiuni: protestanta, catolica séu israelita (aprobare).

Aici grabescu a riscá, cá intre parentese, una osserbatiune la distingerea facuta de condep. antevorbitoriu Zmeskál intre natiune si nationalitate (se audimu).

Si anume dnialui crede, si subscrietorii emendamentului n'au intrebuintiatu la locuiu seu expresiunea „natiune“ in locu de „nationalitate“, fiinduca prin cea d'antaiu se ataca intregitatea politica a tierei ungaresci, si dechiará, ca din caus'a acést'a nu póte acceptá emendamentulu; la acésta dechiaratiune a on. meu condeputatu trebuie se dechiaru, cumca, déca on. camera ar' impartasi opiniunea lui, presupunendu, ca subscrietorii emendamentului au cercetatu prin expresiunea natiune unu titlu tendentiosu, spre a ataca intregitatea politica a tierei, eu asiu fi celu d'antaiu, care -mi asiu retrage subscrierea, dicundu mea culpa, ca am subscrisu unu co, ce n'amu intielesu (aprobare).

Credu inse on. camera, ca condeputatulu meu antevorbitoriu s'a ocupatu fórte pucinu cu frundiarirea legiloru nóstre de mai nainte in cari natiunea se amintesce intru adeveru, dar' nationalitatea necaiure; aceste dóue cuvinte inse se intrebuintiéza fara indoiéla in unulu si aceleasi intielesu, unulu in locuiu celuialaltu, in praxa afiu in ele numai una diferintia etimologica, in catu adica nationalitatea este numai coloritur'a expresiunii „natiune,“ si asia credu, ca nu prejudeca un'a alteia, expresiunea „natiune“ inse este si mai buna, si mai caracteristica si si mai corecta (ilaritate).

Nici una tiéra n'a fostu cuprinsa in trecutu de atate pericle cá tocmai patri'a nóstra comuna, carea a suferitu atatu de multu, si totusi intre nationalitatile aceleia s'a aratatu una continua tenacitate in aperarea tierei, ba ce o mai multu in timpurile suferintieloru amu incapatu fórte frumosu langa olalta, de abia se póte explicá de unde provine suspitiunarea, ca nationalitatile ar' gravitá in afara.

Concedu, ca nationalitatile suntu indiferinti in privinti'a sortii patriei, dar' totusi nu gravitéza in afara; ér' indiferentismulu jace in lips'a farmecului acelui interesu, care se scutesce cu atat'a gelosia din partea factoriloru poterii; — concedu si aceea, ca alipirea nationalitatiloru catra limba si drepturile sale nationali adi este mai mare, decatu amórea patriei, si acést'a provine de acolo, ca drepturile nationali suntu atacate si opuminate totudéun'a si pretotiudene; patri'a inse, multiamita lui Ddieu, n'o amenintia nici unu periclu, deci nationalitatile -si continua lupt'a pentru conservarea propriia intru drepturile date de natura si dreptatea eterna (miscare).

Patri'a acést'a inse este si a nóstra, este mam'a nóstra comuna, precum ne amu indatenatu a o numí, cu tóte ca in catura ni este si vitréga, si ni jace la anima existinti'a si desvoltarea ei, si de si intreprindemu lupte mai mice pre sinulu ei pentru drepturile ómenesci si glori'a constitutiunei, candu sustarea patriei ar' fi in periculu, nationalitatile ar' posiede la totu casulu atat'a abnegatiune patriotica, incatu in timpulu pericului se suprima dorerile sale si se se intrunésca spre aperarea patriei. — (Aprobare viua.)

Mai amu inca una singura oserbare on. camera (se audimu!) Pentru noi ar' fi mai bine cá pre bas'a fratietatii si a egalitatii se sternimu interesele pentru sórtea si venitoriulu patriei, dandu fiacui ce este alu seu; — si ar' fi mai cu scopu a imparti drepturile si glori'a constitutiunei estumodu, precum impartasimu sarcinele si laborea acelcia, pentruca dreptulu nu slabesce prin accea, ca se imparte intre mai multi, ba elu va fi mai tare, ca-ce lu sprijinescu mai multi, si eu consideru daunósa politic'a, care expune patri'a neindestulita in intru unoru eventualitati neprevediute, si aflu necesarin inainte de tóte cá, incungiurandu reciprocu uritiósele suspitiunari, se damu locu increderei fara care tóte nesuintiele nóstre patriotice voru remané idei mórte.

Cine ar' poté negá reactiunea daunósa, produsa prin insinuatiunile ce obvinu ici cóle pre terenulu socialu? Cine nu oserba, ca acele suntu nesce midilóce rele pentru consolidarea factoriloru politici ai tierei, chiaru cá si oleulu spre stengerea focului? timpulu efecteloru intimidatiuniloru a expiratu de multu, chiaru si in evulu de midilocu s'au intrebuintiatu numai intr'unu timpu fórte scurtu; — istori'a -mi este martora, ca drepturile popóreloru asuprite se potu suprime pre unu timpu, armistitiulu inse tiene numai pana atunci, pana candu elasticitatea poteriloru s'au restaurat in sinulu loru, pana candu momentulu favoritoriu a sositu; se me provocu óre la resbelele relegionarie, la Rom'a, la Americ'a libera, séu déca vi place la istori'a Italiei? (sgomotu).

Dar' se remanemu la noi acasa, patri'a nóstra este unu isvoru fecundu pentru astfelu de exemple; — toti vedemu, cu una démna dorere patriotica, ca spiritele sunt atatu de agitate prin insinuatiunile reutatióse, incatu in locu de a ne apropiá de olalta, ne respingemu totu mai tare unii pre altii.

Situatiunea acést'a este trista chiaru si din acelu punctu de vedere, ca conlucrarea in armonia a tuturoru natiuniloru este una recerintia nedelaturavera pentru desvoltarea reformeloru si a culturei, ba eu credu si scin cu tóta securitatea, ca numai una Ungari'a linistita in intru si findu elementele sale intrunite, póte impune cu pondu si autoritate in afara. (Aprobare viua.)

Eu nu ieau in consideratiune insinuarile ce se facu de unele persóne neinsemnate; candu inse una barbatu modernu alu Ungariei, capulu guvernului presente a aflatu de bine a-si motivá inaintea alegatoriloru sei bucuri'a in privinti'a uniunei Ardélului cu aceea, ca acolo nu comandéza mai multu ómeni cá Iancu, este cu neputintia a nu se uimí. (Aprobare.)

Deosebitu natiunea romana se acusa cu tendintie daco-romane (se audimu!); in privinti'a acést'a inca amu una umilita osserbatiune (se audimu!): Pentru ce óre natiunea romana ar' gravitá in afara, candu acestu poporu are unu trecutu milenariu in patri'a acést'a! (Se traiésca! vivat!). Este adeveratu, si acést'a o spunu cu óre care amaratiune, ca acestu poporu n'are intielegintia si avere, de si fara vin'a lui, totusi inse se alipesce cu pietate catra patri'a sa, ca-ci de si vreunu trecutu stralucitu, avere si privilegie nu l'au legatu de sórtea patriei sale, dar' l'au legatu pios'a consciintia, ca suntu

brasdele si colinele din a caroru frupte vegetéza cu sudori de sange, jacu osamentele strabuniloru si ale iubitiloru sei. (Aprobari sgomotóse. Se traiésca!)

Dreptu-aceea a acusá cu tendintie daco-romane pre acelu poporu, care dela intemeiarea tierei si pana adi au datu atate dovedi despre sentiementele sale dinastice si loiali, este una politica ratecita, mai multu, este una crima patriotica! (strigari: Este adeveratu!)

Ba chiaru déca s'ar afla preocupati séu fanatetci in sinulu or' carei natiuni, cá si cari intre noi nu suntu, cari se fia ultraistii in pretensiunile sale, credu ca a atribui intregei natiuni odiulu acelor'a ar' fi una nedreptate, si eu din partea natiunei mele protestezu resolutu in contra aceleia. (Aprobare.)

Din aste cause, cu permisiunea onor. camere voiu a pune pre més'a on. camere unu altu emendamentu legatu de sórtea celui d'antaiu, si neestindiendume mai incolo de astadata, simpleminte recumendu atentiunei on. camere emendamentulu, despre a carui intentiune patriotica si justitia sum convinsu deplinu, totu odata exprimu din anima multiamit'a mea pentru deplin'a atentiune cu care on. camera m'au onoratu sub decursulu discursului meu. (Aprobare. Se traiésca!) „Fed."

Dela diet'a Ungarici.

In siedinti'a din 12 Iuniu Iuliu Schwartz interpeléza pe ministeriu, déca are de cugetu a infiintiá unu ministeriu de agricultura si unu organu care se ingrigésca de caus'a seraciloru. Se comunica ministeriului.

Ministrulu de finantia la intrebarea dep. Sirmay respunde, camea cei ce au avutu daune din caus'a gerului si a secetii voru fi ertati de una parte de contributiune, ér' la interpelatiunea deputatului Iancoviciu in caus'a abusuriloru de incarcare cu aruncarile finantiare sub pretextulu pedepsei pentru intardiare, respunde, ca nu se facu abusuri, ci unmai se aplica legea. Interpelatórele cerú a se pune acestu obiectu la discusiune, inse maioritatea nu voi.

Proiectulu de lege pentru votarea recrutiloru se primi cá base la pertractare speciale cu 276 in contra la 25 voturi.

In siedinti'a din 14 Iuniu Francisc Deák presentéza una petitiune monstruósa subscrisa de 7000 dame maghiare si indreptata catra dieta, in care ceru redicarea unei scoli inalte de mustra pentru sexulu femeiescu. Se concrede comisiunei petitiun.

Asia sexulu femeiescu maghiaru an intratu la ajutorirea latirii maghiarismului prin arm'a culturei, care e arm'a cea mai siguru ajutatórie la problem'a comuna cu barbatii de a maghiarisa. Óre damele romane voru conlucra pentru romanismu? —

Imi aducu aminte de propagand'a ce se facea inainte de 48 intre damele, ma si intre servitórele maghiare cá in orice societati se nu se demita a vorbi alta limba decatu maghiara, pentrucá cu manier'a acésta se silésca pe vericine a adopta de conversatiune numai limb'a maghiara. —

Totu in asta siedintia facú dep. Borlea interpelare, pentru ce s'a denegatu debitulu postalu „Albinei", lucru anticonstitutionale.

C. Andrássy respunse la interp. dep. Miletits cum scimu. Se staverésce contigentulu an. alu recrutiloru la 39.339 si alti 3934 la diverse title. —

Ni se cere publicarea acestui articulu pentru Romani'a.

„Domuloru elevi de medicina si farmacia, iubiti tineri romani compatrioti! Catra voi me adresezu cu multiumire! primiti asemene expresiile mele!

In diurn. „Romanulu" notatu Luni Marti, Mercuri 25, 26, 27 Martiu an. incetatu 1868 citisemu petiti'a vóstra catra ministeriulu competentu, ce ceruserati a se publica. Cá romanu, cá confrate alu vostru de specialitate, cá iubitoriu de lumini: arte, scientie, morale, de totu ce e frumosu, de totu ce inobiléza sufletulu omului si la apropia de vointi'a divinitatii de alu creá, amu simtitu acea multiumire via de petrunderea ce manifestati si de dorinti'a ce reclamati. Inca de atunci amu cugetatu se ve aplaudu simtiementulu si se ve declaru multiumirea mea asemene prin vreunu diuariu de acolo si n'amu intardiatu, dar' nu cunoscu caus'a, de ce n'a pututu vedé lumin'a. Neimpacatu cu nepassarea, nelinistitu cu ajathi'a, candu e vorba de folosu commun, si apoi resonabilu cautaiu in fine midilócu de a resbí la voi si prin acésta naratiune, cé ve adresezu, se iau parte de o potriva la acéea ce ati manifestatu si ati reclamatu.

Deci fara a specificá multu rosonele ce expuneti, prin care ve declarati zelulu catra sciintie, ambitia de ómeni simtitori cu amorulu si datori'a ce vi se cere de a avé catra mam'a patria si natiune cá se si serviti de exemplu si indemnu catra fericirea compatriotiloru nostri, contemporaniloru si fericirea vostri, primiti se ve declaru, ca insumi, la timpulu meu, am simtitu si amu cugetatu tocma pe tocma cá voi astadi, de a se sadi si la noi resaduri de acele ce producu fericirea; de a se semena sementi'a arteloru frumóse si a feluriteloru sciintie in genere, ér' specialu art'a farmaceutica: cererea vóstra. Starea timpului meu inse delocu nu se asémena cu starea timpului vostru; eu trebuieam se mergu cá nóptea prin padure, ba si mai reu; calea vóstra este pe unu campu netedu si diu'a amedia mare; de lips'a midilóceloru de totu feliulu se nu mai vorbescu, pe care voi parte le aveti, ér' parte cu lesnire le puteti avé.

Aflandume in anii aceia, candu trebuiea se me ingrigescu de viitoriulu meu, de o cariera, prin care se-mi aflu subsistinti'a, dicu — se me ingrigescu si — se-mi aflu, fiinduca in adeveru n'aveamu de la cine se asteptu ajutoriu, relativu cu aplecarile mele, singuru si de sene trebuieam se cugetu si facu; — divinitatea, provedinti'a, protecti'a adeverului si a bunului, care -mi insuflase doriuti'a, a trebuitu cá insa se se insarcineze cu ingrigirea de mine; dupa putinti'a sia si aratatu concursulu.

Amenunturile impregiurariloru si ale positii mele suntu atatu de multe si felurite, pe catu ar' fi si de prisosu si trist'a de ale expune, ba póte si gretiosu de a le comunicá cunosciintiei publice; de aceea catu de pe scurtu me voiu exprima cá mai deadreptu si mai iuto se ajungu la scopu, care este: 1. sugetulu petitii vóstre si 2. ce mai susu ve declaraiu, „ca la timpulu meu amu simtitu si amu cugetatu tocma — pe tocma cá voi astadi". Si éca:

Eramu teneru, cá voi astadi, starea patriei nóstre in tóte privintiele: morale, sociale, intelectuale etc. etc., in cea mai de plansu situatiune (pela anu 1815). Educati'a mea, de i se póte da acésta numire, s'a efectuatu in cas'a parintésca; rudimentele instructiunei mele le-amu primitu in limb'a gréca dela instructori greci si apoi Ddieu se i fi facutu de a fi si una si alta: tóte nimica. Dar' unde nu ajunge omulu prin silintia si perseverantia?! „Dicatórea vechia si de tóte dilele ne striga", voiesce si vei puté; luminezete, adica doresce de a fi ceva si vei fi; tóta educati'a mea, pe catu se va fi pututu, mie insumi mi-o datorezu, afara de medicina. Simtiu, iubirea de bunu, philocali'a, iubirea de investiatur'a — philomathi'a nimica nu mi le putú domoli. Ocupatiile mele erau lectur'a si asociatiunile cu cei mai buni, ce intempinamu, decatu mine, aveamu cunosciintia cu toti asistentii de prin farmatiile din Bucuresci, cu nemti, mai multu cu densii me asociamu.

Amu disu, ca erá timpulu cá se me prindu de ceva, lucrurile nóstre nu-mi placeau, — logofetu de divanu or' de visteria, altu-ceva nu mai erá pentru unu fetioru de boieriu, adica nobilu. Cá cariera, cá specialitate -mi placea medicin'a — are hazu! Dar' nici macar' se visezu, ca -mi asi fi insusit'o, nu s'ar fi pututu intempla; — „voiesce si vei puté!" Dar' nu se putea! — „luminezete si vei fi", adica gandescete ce ai puté face cá se ti ajungi scopulu.

Tardiu — tardiu la 28 de ani ai verstei mele, cu aceasi data — 1828. Dupa óre care preparative premergatórie cá printr'o minune s'a pututu se gasescu intr'unu locu intr'o farmatia in Bucuresci. Scopulu meu erá indoitu: ne isbutindu cu medicin'a se remaiu cu farmati'a si vice-versa: cunosciinti'a farmatii me va ajuta multu la medicin'a.

Urmarile acestui planu suntu de speriatu: pizma, ura, persecutii, calumnii pe bietu principialu si pe mine din partea confratiloru lui; de ce si pentru ce se intielege. — Asia merita celu ce nu scie a se folosi de bunulu seu! — Bietulu farmaceutu n'o mai putea duce! M'ar fi departatu, dar' erá prinsu prin contractu. Bine-reu, teresiu-grapisiu o duseiu doi ani si profitaiu cá pe patru. — Intrigele spargu cetati! Studiulu meu farmaceviticu statú aici: fú cu neputintia de a mai remané in acea casa; trebuinti'a cerea de a mai continuá, dar' te mai primesce cineva?*) Este vorba — cine e bine cu Christosu intra lesne in raiu.

Providenti'a facú la an. 1831 cá prin influinti'a rusa se amu dela statu unu stipendiu (ce ilustrii mei compatrioti, superiori si fal'a natii, imi refusasera), prin care se me potu perfectiona in strainatate, in acea ramura a medicinei — farmati'a. Mi se dete, de vóia — de nevóia, óre care suma in catu abia si nu pré se fia destulu pe unu anu. Din recunoscintia preferaiu Rusi'a, de care pana aici nici visasemu. Me expatriara cu promisiuni generosii mei si de bunu nému si me lasara in voi'a intemplarei prin lume, curatu se me repuia.

(Va urmá.)

Din afara mai avemu de relatatu, ca dupa diurn. „Oficiel" turburarile din Franci'a si anumite cele din urma din St. Etiene prin concursulu ostasimii s'au domolitu. —

In Ispani'a dupa publicarea constitutiunei m. Serrano fù alesu de cortese cá regentu. Noulu cabinetu s'a constituitu. Maresialulu Prim remane min. de resbelu si presiedinte, Selvila ministru de statu pentru externe, Herrera min. de justitia, celalti remanu in postu. Republicanii in provinciele medinale tienura unu congresu in Cordov'a, in care asiadiara trasurile fundamentali pentru unu tractatu de republica federativa, dechiarandu-se solidari pentru a si apara interesele si principiale, si profesandu, ca republic'a federala este unica sistema, care corespunde doctrinei democratice. Ei voru folosi tóte midilócele legali a pune acésta doctrina in valóre in Ispani'a. —

In Anglí'a se desbate caus'a irlandesa in cas'a de susu, unde s'a primitu si in a dóua cetire. —

Din Orenburgu in Rusi'a petrundu sciri revolutionarie. Una garnisóna in Uralsk fù asaltata de vr'o 12.000 cirghisi si cazaci macelandu-o. In mai multe atacuri ostirile fura batute. Comerciulu si comunicatiunea, caravanele incetara cu totulu o tra Orenburgu. Spaimantare mare de resculare maniei poporului. — „G. Z."

*) Numai „Romanulu", dupa feliulu lui, are calitatea de a fi indulgentu, generosu, umanu, cu aplicare de — ospitalitate: de a imbracisiá pe straini, adica pe golani, pe desperati in locu'u loru, de a le cede dreptulu: bunulu seu, si de ai face fericiti cu pagub'a sa si in defavorulu seu: de a se pomeni cu densii superiori lui si apoi se mai vedi recunoscienti'a si tractatii meritate! — au minte acei diavoli. —

Edictu.

Dupa ordinatiunea on. sedrie comitatense din Aiudu dto. 6 Octobre 1868 Nr. 1628 se aduce la cunoscinti'a publica, ce: s'a concesu vendiarea prin licitatiune publica a vinuriloru vechi din anii 1862 si 1866 preste 3330 urne transilvane, si aprópe la 2000 metrete (a 16 cupe) granu érasi transilvane, dela curtea fundatiunei *Alexandru Sterca Siulutiane* din Springu, — si terminulu de licitatiune s'a dedpiu pe 27 Iuniu 1869 diminéti'a la 9 óre, la faci'a locului in comun'a Springu, ce se afla ca una ½ óra de Mercurea — cu acea adaugere, ca obiectele se voru vinde cu redicata séu in cuantum mai micu, si vinulu in buti ori fara buti — inse numai pre langa bani gata. —

Alb'a Iulia in 1-a Iuniu 1869.

3—3 Dela judeciulu sing. comit.

AVISARE.

Tocma -mi sosira din Parisu si Lipsi'a, precumsi din Vien'a incalciaminte de cavaleri si dame, precum si pentru copii de celu mai nou fasonu, pe alesu, cea ce se face prin acésta cunoscentu prea onoratului publicu romanescu.

Ioane Sitta,
locuiesce in strat'a Caldararilor
2—3 Nr. 515.

CURSURILE

la bursa in 22 Iuniu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 91	cr. v. a.
Augsburg	—	—	122 „ 25	„ „
London	—	—	124 „ 85	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	62 „ 85	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 „ 60	„ „
Actiile bancului	—	—	746 „ —	„ „
„ creditului	—	—	308 „ 70	„ „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 15 Iuniu 1869:

Bani 77— — Marfa 78—.

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.